

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Vår referens/dnr:
225/2016

Er referens/dnr:
U2015/04749/S

2016-02-29

Remissvar: Mer tid för kunskap – förskoleklass, förlängd skolplikt och lovskola (SOU 2015:81)

Föreningen Svenskt Näringsliv har fått möjlighet att lämna synpunkter på betänkandet Mer tid för kunskap – förskoleklass, förlängd skolplikt och lovskola (SOU 2015:81).

Svenskt Näringsliv ställer sig positivt till ansatsen att öka tiden för kunskap i skolan. Vi förespråkar att förskoleklassen blir ett obligatoriskt första år i en tioårig grundskola och därmed integreras även vad gäller syfte, uppdrag, innehåll och behörighetsbestämmelser. Vi är positiva till förslagen om lovskola och förlängd skolplikt.

Inledning

Skolan står inför stora utmaningar. I internationella kunskapsundersökningar sjunker resultaten. Svenska elever presterar nu under snittet i de undersökta matematik, naturvetenskap och läsförståelse. Samtidigt skapar mottagandet av nyanlända elever en hög belastning på lokaler och en ansträngd situation för lärare och annan skolpersonal. Utbildningsväsendet måste därför använda sin tid och sina resurser mer effektivt.

Tioårig grundskola

Svenskt Näringsliv förespråkar *i första hand* att förskoleklassen blir den första årskursen i en tioårig grundskola, i enlighet med utredningens ursprungliga direktiv. Det innebär att förskoleklassen även integreras vad gäller syfte, uppdrag, innehåll och behörighetsbestämmelser. *I andra hand* förespråkar vi att sexårsklassen ska bli ett obligatoriskt första år i grundskolan.

I de flesta andra europeiska länder är grundskolan tioårig. Svenska ungdomar har även mindre undervisningstid än elever i de flesta andra länder. *Education at a Glance* visar att OECD-länderna i snitt har drygt 700 fler skoltimmar (10%) än Sverige.

Det finns ett värde i en mjuk övergång mellan förskolan och grundskolan. Samtidigt är förskoleklassen en udda konstruktion - en frivillig ettårig skolform för (i första hand) sexåringar utan tydliga styrdokument. 96 procent av alla sexåringar går i förskoleklass. I de allra flesta fall delar förskoleklassen lokaler med en grundskola. Det handlar med andra ord

om en skolform som redan är lokalintegrerad med en grundskola och omfattar nästan alla i åldersgruppen. Skolinspektionens granskning från 2015 visar dock att det saknas samarbete mellan förskoleklass och skola om elevernas utveckling mot de nationella målen. Förskoleklassen lyckas inte fullt ut i uppdraget att vara en brygga mellan förskolan och grundskolan.

Vår bedömning är att en tioårig grundskola skulle bidra till att fler barn kommer att nå skolans mål. De yngsta eleverna skulle även få rätt till tidigt stöd och tidig stimulans för att lära sig läsa, skriva och räkna.

Svenskt Näringsliv har synpunkter på kostnadsberäkningarna och den samhällsekonomiska nyttan av förslagen i betänkandet. Som tidigare nämnts går nästan alla sexåringar i förskoleklass. Endast två procentenheter, ca 2 000 barn, finns inte i förskola, grundskola eller förskoleklass. Av dessa återfinns 0,3 procent (300 sexåringar) i pedagogisk omsorg.

Det är, för det första, en brist i utredningen att de saknas statistik om de kvarvarande (ca 1700) sexåringarnas hemförhållanden, t.ex. socioekonomiska faktorer som föräldrarnas utbildning och arbetsmarknadsstatus. Detta gör det svårt att bedöma de samhällsekonomiska vinsterna av förslagen.

Vi har, för det andra, förståelse för att kommunerna anser att finansieringsprincipen ska tillämpas. Men vi uppfattar att utredningens bedömning av kostnaden är för hög. Kommunerna får endast ökade utgifter för de ca 1 700 barn som inte återfinns i pedagogisk omsorg, förskola, förskoleklass eller grundskola. För sexåringarna som går i förskola och grundskola minskar kommunernas faktiska kostnad. En mer rimlig bedömning är därför att kostnaden för dessa barn inte kan överstiga 100 000 kronor per barn, alltså 170 miljoner kronor.

Övriga förslag i betänkandet

Svenskt Näringsliv är positiv till förslaget om att huvudmannen ska vara skyldig att erbjuda lovskola som inte uppnår kunskapskraven. Det ökar möjligheten för eleverna att nå de nationella målen och bli behöriga till gymnasiet. Vi anser dock att skyldigheten borde utökas till tidigare årskurser än högstadiet. När utbildningsministern tillsatte utredningen om en läsa-skriva-räkna-garanti sade han att "de bästa skolsystemen i världen ger mest stöd i de tidiga åren, i ettan, tvåan, trean. Vi måste nu säkerställa att alla elever i de första årskurserna lär sig läsa, skriva och räkna - det man behöver för att också kunna tillgodogöra sig skolans alla andra ämnen". En proposition om lovskola är ett utmärkt tillfälle att gå från ord till handling.

Svenskt Näringsliv tillstyrker förslaget om förlängd skolplikt. Det finns en poäng i att skolplikten inte enbart är kopplad till elevernas ålder, utan även speglar om eleverna har nått skolans mål. Det är viktigt, både för att rusta eleven för framtiden och för arbetslivets kompetensförsörjning.

FÖRENINGEN SVENSKT NÄRINGS LIV

Fredric Skälstad